

Prof. Jeffrey D. Sachs

Jeffrey D. Sachs Columbia Üniversitesi'nde Sürdürülebilir Kalkınma, Sağlık Politikaları ve Yönetimi Profesörü ve Yeryüzü Enstitüsü Direktörüdür. Ayrıca Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir Kalkınma Çözümleri Ağı'nın da direktörüdür.

Trump'ın iklim değişikliği sosyopatlığı

Trump'ın sosyopat tavırları ve etrafını saran yolsuzluk ve ahlâksızlık çemberi dünyayı insan yapımı bir felaketin eşiğine getiren bir tepeden bakışa neden oluyor. Bundan sonraki insan kaynaklı iklim felaketleri Donald Tayfunu Ivanka Süper Fırtınası ve Jaret Büyük Sel Felaketi diye adlandırılmalı. Dünya bunu unutmayacak.

Başkan Donald Trump'ın ABD'yi Paris İklim Anlaşması'ndan geri çekmesi sadece dünya için tehlikeli bir hareket değil sosyopat bir tavır aynı zamanda. Trump, hiçbir pişmanlık duymadan kasten diğer insanlara zarar veriyor. Birleşmiş Milletler ABD elçisi Nikki Haley'in Trump'ın iklim değişikliğine inandığını açıklaması işleri daha iyi değil daha da kötü yaptı. Trump, bilerek ve yüzsüzlükle gezegeni tehlikeye atıyor.

Trump'ın duyurusu bir zorbanın gösterişiyle yapılmıştı. Tüm yönleriyle simetrik, dünya genelinde birçok ülkenin kabul ettiği küresel bir anlaşma her nasılsa Amerika karşıtı bir komploymuş! Dünyanın geri kalanı bize "gülüyormuş"...

Bu deli saçmaları tamamıyla hayal ürünü, ciddi anlamda alaycı veya son derece cahilce. Ya da hepsil! Ve tüm bu saçmalıklar kesinlikle bu şekilde yorumlanmalı.

Trump "Paris'i değil Pittsburgh'u" temsil ettiğini iddia ettikten sonra Pittsburgh valisi hemen açıklama yapıp Trump'ın kendi şehrinin temsil etmediğini söyledi. Aslında Pittsburgh kirli, ağır sanayi ekonomisinden gelişmiş ve temiz teknoloji ekonomisine geçiş yapmış bir eyalet. Ayrıca dünyanın en önemli sıfır karbon, yüksek verim, eşit ve sürdürülebilir büyüme ya da daha basit bir dille daha "akıllı, adil ve sürdürülebilir" bir ekonomiye geçişi teşvik eden inovasyon ve bilişim teknolojileri merkezlerinden biri olan Carnegie Mellon Üniversitesi'ne ev sahipliği yapıyor.

İki önemli gelişme

Trump'ın duyurusu iki önemli gelişmeye dayanıyor. Birincisi ABD politik sisteminin yolsuzlaşmış olması. Trump'ın duyurusu sadece kendisinin fikri değildi. Kongredeki Cumhuriyetçi liderliğin Trump'a Paris Anlaşması'ndan çekilmesi için bir hafta önce mektup gönderen 22 cumhuriyetçi senatör de dahil isteklerini temsil ediyordu bu duyuru.

Büyük, zengin ve fosil yakıt yoğun ekonomisiyle Amerika iklim değişikliğine diğer tüm ülkelerden daha fazla sebep oldu. O yüzden de hepimizi tehlikeden kurtarmaya yardım etme sorumluluğunu kabul etmeli. En azından dünyanın geri kalanıyla hevesle işbirliği yapmalı.

Bu senatörler ve Temsilciler Meclisi'ndeki mevkidaşları 2016'da seçim kampanyalarına 100 milyon dolar harcayan (yüzde 90'ı cumhuriyetçi adaylara gitti bu paranın) petrol ve doğalgaz sektörünün rüşvetini yiyor (Aslında gerçek rakam 100 milyon doların çok daha üzerinde ama çoğu izlenemiyor).

İkinci yıkıcı gelişme ise Trump'ın çarpık zihniyeti ve yakın danışmanları. 'Alternatif gerçeklerle' savdukları görüşleri gerçekte hiçbir temele dayanmayan, paranoyak, art niyetli, diğerlerine zarar vermeyi amaçlayan ya da en iyi ihtimalle diğerlerine zarar vermeye kayıtsız görüşler. "Paris Anlaşması ekonomimiz pahasına yabancı sermayeden övgü almak ve uzun süredir servetini artırmak isteyen küresel aktivistlerin isteklerine kavuşması adına ABD ekonomisine engel oluyor" diye bağırıyor Trump.

Riskler görünmeye başladı

Bu delilik! Paris Anlaşması dünyanın enerji sistemini karbondan arındırmak ve deniz seviyesinin metrelerce yükselmesi, aşırı güçlü fırtınalar, büyük kuraklıklar ve küresel bilim toplumunca tehdit olarak nitelendirilen diğer iklim felaketi tehlikelerini önlemek için işbirliği yapan 193 BM üyesi devlet tarafından anlaşılan evrensel bir anlaşma. Bu risklerin bazıları gezegenin kırılgan bölgelerinde şimdiden görünmeye başladı bile.

Paris İklim Anlaşması her ülkenin "ortak ama farklılaşan sorumluluklarını" yerine getirmesini gerektiriyor. Amerika'nın farklılaşan sorumluluğu dünyada açık ara en fazla sera gazı emisyonu oluşturan ülke olmasıyla başlıyor. Ayrıca ABD iklim değişikliğine tüm ülkelerden daha fazla sebep oldu. ABD kişi başı karbon emisyonları açık ara tüm büyük ülkelerin üzerinde. Paris Anlaşması ABD'yi kurban etmiyor; aksine ABD'nin kendi sorunlarını kendisi çözmek için ciddi bir sorumluluğu var.

Dünya Kaynakları Enstitüsü (WRI) verilerine göre ABD 1850-2013 yılları arasında küresel sera gazı emisyonlarının yüzde 26.6 gibi ciddi bir kısmını oluşturdu. Amerika'nın bugünkü nüfusu dünya nüfusunun sadece yüzde 4.4'ü. Kısacası kişi başı emisyonları dünya ortalamasından kat kat daha yüksek olan, dünyaya iklimsel adalet borcu olan Amerika'dır, tersi değil!

Uluslararası Enerji Ajansı'nın Enerji İstatistikleri 2016 raporunda yayınladığı 2014 yılı verilerini inceleyelim. Dünyanın

enerji ve sanayiden kaynaklanan karbondioksit emisyonları kişi başı 4.5 tonken, (IEA tablosuna göre 7.2 milyar insan toplam 32.4 milyar ton karbondioksit emisyonu oluşturuyor), ABD bu seviyenin neredeyse dört katı ve kişi başı 16.2 ton (320 milyon ABD'li 5.2 milyar ton emisyonu neden oluyor).

Trump, şamata yapıyor

Trump, Paris Anlaşması'nın Hindistan'a kıyak geçtiğine dair şamata yapıyor ama Hindistan'ın kişi başına düşen karbon emisyonlarının 1.6 ton olduğunu, yani ABD'nin sadece onda biri seviyesinde olduğunu söylemiyor.

Trump, ABD'nin Green Climate Fund'a (Yeşil İklim Fonu) yaptığı katılımlardan da şikayetçi ve her nedense fonun adını da ağzını bükerek söylüyor. ABD'nin zaten 1 milyar dolardan fazla destek verdiği için şikayet ediyor ama ABD'lilere ve dünyaya bunun ABD vatandaşı başına sadece 3.08 dolar olduğunu söylemiyor. Evet ABD'den yıllar içinde 10 milyar dolar destek bekleniyor bu da ABD vatandaşı başına sadece 30.80 dolar anlamına geliyor.

Gerçeğin ta kendisi şu: Tüm dünya yüzyıl ortasına kadar karbondioksit emisyonlarını ve diğer sera gazı salınımlarını sonlandırabilmek için, hızlı ve çözüm odaklı bir şekilde düşük karbon enerji sistemlerine geçmeli. Bu ABD karşıtı bir hamle değil.

Bu küresel ve kaçınılmaz bir zorunluluk - ABD, Çin, Hindistan, Rusya, Suudi Arabistan, Kanada ve diğer fosil yakıt zengini ülkeler için de Avrupa, Japonya ve Afrika'nın büyük çoğunluğu gibi fosil yakıt ithal eden diğer bölgeler için de öyle...

Neyse ki teknoloji mevcut, güneş, rüzgar, jeotermal, hidroelektrik, okyanus, nükleer ve diğer düşük karbon enerji kaynakları...

Daha basit gerçek ise şu: Büyük, zengin ve fosil yakıt yoğun ekonomisiyle Amerika iklim değişikliğine diğer tüm ülkelerden daha fazla sebep oldu o yüzden de hepimizi tehlikeden kurtarmaya yardım etme sorumluluğunu kabul etmeli. En azından dünyanın geri kalanıyla hevesle işbirliği yapmalı.

Onun yerine Trump'ın sosyopat tavırları ve etrafını saran yolsuzluk ve ahlaksızlık çemberi dünyayı insan yapımı bir felaketin eşiğine getiren bir tepeden bakışa neden oluyor. Bundan sonraki insan kaynaklı iklim felaketleri Donald Tayfunu, Ivanka Süper Fırtınası ve Jared Büyük Sel Felaketi diye adlandırılmalı. Dünya bunu unutmayacak.